

Danmark er førende inden for strokebehandling, men:

Vi skal have patienterne hurtigere på hospitalet

Stroke er fællesbetegnelsen for blodprop og blødning i hjernen og rammer hver femte af os på et tidspunkt i livet. Selvom vi i Danmark er blandt de lande, hvor flest kommer på hospitalet og får den mest effektive behandling, er potentialet meget større. Derfor skal Strokedagen, der markeres i dag, gøre os alle klogere på symptomerne på stroke og vigtigheden af at reagere på dem hurtigt. Hjernesagen, Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden står bag Strokedagen, der byder på gratis arrangementer i hele landet, hvor man kan få viden om stroke.

Hver dag rammes 33 personer af stroke i Danmark. Stroke dækker over blodprop i hjernen (85% af tilfældene) og blødning i hjernen. Ved begge former for stroke handler det om at komme på hospitalet hurtigt, da effekten af behandlingen er tidsafhængig, og risikoen for handicap reduceres, hvis man får hurtig behandling. Ved en blodprop kan man give kraftig blodpropsopløsende medicin inden for 4,5 timer efter det første symptom, og det når 25 pct. af patienterne i dag. Selvom vi i Danmark er verdensførende i den helt akutte behandling, så kan vi stadig blive bedre

- Stroke er et højt prioriteret forskningsområde i Danmark, og på hospitalerne har vi dygtige specialiserede læger, der er klar til at tage imod strokepatienterne. Halvdelen af patienterne kommer hurtigt på hospital, hvilket skyldes, at personer omkring dem reagerer hurtigt og ringer 1-1-2. Men vi vil også meget gerne have fat i den anden halvdel af patienterne og hjælpe dem til at få de bedste chancer for at komme igennem strokeforløbet med færrest mulige mén og størst mulig bevaret livskvalitet, siger Claus Ziegler Simonsen, klinisk professor ved Institut for Klinisk Medicin og næstforperson i Dansk Råd for Genoplivning.

Landets hospitaler og det præhospitale beredskab arbejder hele tiden på at optimere behandlingen af stroke. Fx undersøger forskere, hvordan videoopkald fra ambulancen til hospitalets trombolysevagt kan hjælpe til, at flere strokepatienter kommer direkte til de specialiserede strokeafsnit og ikke først køres til akutmodtagelsen til undersøgelse for derefter at blive sendt videre. Et andet forskningsprojekt handler om, hvordan data og digitale løsninger, fx til blodtryksmålinger, kan bruges til at forebygge stroke.

- Vi er i Danmark langt fremme i forhold til behandling af stroke og arbejder hele tiden på at udbrede viden om både forebyggelse, og om hvordan man kommer videre efter et stroke. Både patienter, pårørende og andre kan også altid ringe til StrokeLinjen og få oplysning eller rådgivning om stroke, fortæller Anne Hertz, direktør i Hjernesagen.

Stræk. Snak. Smil – ring straks 1-1-2 ved symptomer på stroke

Den væsentligste forudsætning for, at flere strokepatienter kommer på hospitalet i tide, er, at vi alle kender og reagerer hurtigt på symptomerne på stroke. Patienterne er ofte ikke selv i stand til at erkende alvorligheden, og derfor er det folk omkring, der skal reagere. Her hjælper remsen Stræk. Snak. Smil. med at genkende symptomerne.

- Har en person svært ved at strække sine arme ud foran sig, hænger ansigtet i den ene side, eller bliver der snøvlet eller talt usammenhængende, så skal man straks ringe 1-1-2. Personer med stroke vil ofte slå symptomerne hen og måske tage sig en lur eller vente til senere med at ringe til egen læge. Men så går dyrebar tid til spilde, og følgevirkningerne kan blive langt mere alvorlige og invaliderende. Så ligesom når der sker et hjertestop, skal man ringe 1-1-2 med det samme, når man er vidne til – eller mistænker – at en person har fået stroke, siger Stine Strandkjær, direktør i Dansk Råd for Genoplivning.

Øget lighed i behandling af stroke

Strokedagen har til formål at øge befolkningens viden om stroke, de hyppigste symptomer, vigtigheden af at reagere hurtigt, og hvordan stroke kan forebygges. Til flere af de gratis arrangementer, der afholdes på bl.a. apoteker, sundhedscentre og i butikcentre rundt om i hele landet, kan man også få målt blodtryk, da forhøjet blodtryk er en af risikofaktorerne for at få stroke. På Strokedagen er der også et særligt fokus på at nå ud til befolkningsgrupper, hvor bl.a. sprogbarrierer betyder, at patienter med stroke ofte først kommer meget sent i behandling.

- Der er i dag en ulighed på strokeområdet, da bl.a. sociale eller kulturelle forhold betyder, at grupper i befolkningen kommer meget sent på hospitalet. Strokedagen skal bidrage til at nå endnu bredere ud med de vigtige budskaber om symptomer og vigtigheden af at ringe 1-1-2, så alle i befolkningen får bedre og lige muligheder for at komme hurtigt i behandling og dermed klare sig bedst muligt igennem et strokeforløb, siger Grethe Thomas, projektchef i TrygFonden.

Hjernesagen, Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden, der sammen står bag Strokedagen, håber, at mange vil benytte muligheden for at kigge forbi et arrangement og blive klædt på til at genkende et stroke.

Læs mere på www.redhjernen.dk og www.hjernesagen.dk. Og se en informationsfilm om stroke her: [Film om stroke](#)

Find et arrangement på Strokedagen

Der er arrangementer flere steder i landet i anledning af Strokedagen. Se alle arrangementer her: [Strokedagen 2026](#).

Fakta om stroke

- Hvert år får ca. 12.000 personer stroke i Danmark – det er ca. 1 hvert 3. kvarter.
- 1 ud af 5 danskere over 25 år oplever at få et stroke i løbet af livet.
- 30 pct., som rammes af stroke, er under 65 år.
- Stroke rammer lige så ofte kvinder som mænd.
- Stroke er den hyppigste årsag til, at voksne får et handicap, og blandt de hyppigste dødsårsager i Danmark.
- Over 90 pct. overlever stroke, men halvdelen af de overlevende får middel til svære mén i form af varige lammelser og alvorlig hjerneskade. Langt flere kan overleve med kun få eller ingen mén, hvis de kommer hurtigere på hospitalet.
- Efter et stroke dør ca. 2 mio. hjerneceller i minuttet. Jo hurtigere, behandlingen sættes i gang, jo mindre skade.
- I 2024 blev knap 50 pct. af alle patienter med stroke indlagt indenfor 4½ time.
- Stroke koster samfundet over 7,45 mia. kroner årligt.

Kilde: Redhjernen.dk, Hjernesagen.dk

Risikofaktorer for et stroke

Oftest rammes ældre personer af et stroke. I sjældne tilfælde skyldes et stroke genetiske forhold i familien, og derved kan risikoen for et stroke være arveligt. Derudover kan risikofaktorerne være:

- Forhøjet blodtryk
- Rygning
- Diabetes
- Forkammerflimrer i hjertet
- Søvnapnø
- Forhøjet kolesterol
- Overforbrug af alkohol

- Fysisk inaktivitet
- Usund kost
- Overvægt

Kilde: Redhjernen.dk, hjernesagen.dk

Stræk, Snak, Smil - kend de hyppigste symptomer på stroke

Symptomerne på et stroke opstår pludseligt og kan være mange og forskellige, men de tre hyppigste er:

- Pludselig nedsat kraft i en arm eller et ben
- Usammenhængende eller utydelig tale
- Halvsidig lammelse af ansigtet

Kilde: Redhjernen.dk, hjernesagen.dk

Ring straks 1-1-2

Har du mistanke om et stroke, skal du straks ringe 1-1-2. Ved stroke skal den mest effektive behandling sættes i gang inden for 4½ time efter de første symptomer, og derfor er det vigtigt at slå alarm, så snart man har mistanke om et stroke.

Ring til StrokeLinjen på 34 10 20 30

Har du spørgsmål om stroke, kan du ringe til StrokeLinjen, som er Hjernesagens gratis akkrediterede rådgivning. Sygeplejersker, socialrådgivere, neuropsykologer og jurister er parate til at svare på spørgsmål fra patienter, pårørende, fagpersoner og andre, som har bekymringer eller opklarende spørgsmål vedrørende stroke.

For yderligere information, kontakt:

Anne Hertz, direktør i Hjernesagen, tlf.: 20 20 38 05, e-mail: anne@hjernesagen.dk

Stine Strandkjær, direktør i Dansk Råd for Genoplivning, tlf: 28 57 06 77, e-mail: stine@genoplivning.dk

Grethe Thomas, projektchef i TrygFonden, tlf.: 41 77 93 00, e-mail: gt@trygfonden.dk